

Surprinși de IUBIRE



Aprecieri pentru această carte

Cu talentul unui artist, Patti țese o poveste de *Surprinși de iubire*, dezvăluindu-ne o licărire din frumusețea și legendaritatea ei. Am citit cartea cu un simțământ tot mai profund de uimire și admirație. Când am ajuns la ultima pagină, mi-am dat seama că Patti a creat o capodoperă literară profundă și îndrăzneată.

—CHARLES MARTIN,
autorul cărților *Niciodată prea departe* și *Muntele dintre noi*,
bestselleruri USA TODAY

Într-o narațiune cu pronunțat accent liric, Patti Callahan dezvăluie o poveste de dragoste pierdută care imploră să fie reamintită și repovestită. Am fost fermecată, umplută de speranță și cu totul absorbită, nu numai de viața trăită în umbra cărților lui C.S. Lewis, ci și de femeia care i-a cucerit inima. O capodoperă literară de la prima până la ultima pagină.

—LISA WINGATE,
autoarea cărții *Înainte să fim ai voștri*, bestseller New York Times

Patti Callahan pare să fi descoperit povestea pe care era menită să o redea în această relatare a prieteniei puțin probabile, transformată în dragoste adevărată, dintre Joy Davidman și C.S. Lewis, care pune la încercare limitele credinței și care le schimbă viața amândurora într-un mod fundamental. Legătura lor prinde viață sub penelul inspirat al lui Callahan, dând la iveală o relație atât de convingătoare și de puternică, încât ne întrebăm dacă a mai existat așa ceva în istorie. O poveste pătrunzătoare și plină de lumină.

—PAULA McLAIN,
autoarea cărții *Soția din Paris*, bestseller New York Times

În *Surprinși de iubire*, Patti Callahan Henry aduce un suflu uluitor de proaspăt uneia dintre cele mai frumoase povești de dragoste din literatura tuturor timpurilor: idila neașteptată dintre scriitorul britanic C.S. Lewis și Joy Davidman, o americană divorțată, cu mult mai tânără decât el. Callahan relatează relația lor complexă și neconvențională cu o voce sigură, cu o perspectivă profundă asupra personajelor și cu atenție deosebită la detaliile specifice epocii. Rezultatul este o poveste foarte emoționantă despre dragoste și pierdere, o poveste fermecătoare și transformatoare.

—PAM JENOFF,
autoarea cărții *Povestea unui orfan*, bestseller New York Times

Surprinși de iubire este o lectură profund evocativă, care aduce în prim plan portretul intim al unei femei a cărei poveste de iubire nu a fost spusă niciodată în întregime... până acum. Patti Callahan reanimă personalitatea evazivă a lui Joy Davidman și pune în lumină povestea de dragoste profund emoționantă dintre Joy și C.S. Lewis. Aceasta este cartea pe care Patti Callahan a fost menită să o scrie. *Surprinși de iubire* reprezintă o piesă de rezistență și o carte care trebuie neapărat citită!

—MARY ALICE MONROE,
autoarea cărții *Beach House Reunion*, bestseller New York Times

Patti Callahan a scris cartea preferată a anului. *Surprinși de iubire* explorează cu măiestrie viața și lucrarea lui Joy Davidman, o femeie strălucită și curajoasă care merita demult să fie adusă în lumina reflectoarelor. O carte atent documentată. Splendid scrisă. Extrem de romantică. Extraordinar de inteligentă. Este atât o meditație la

adresa căsniciei, cât și o aventură de proporții. Emoționantă, tandră și triumfătoare, aceasta este o poveste de dragoste legendară.

—ARIEL LAWHON,
autoarea cărții *I Was Anastasia*

Patti Callahan a preluat o figură puțin populară, una care, istoric vorbind, a trăit în umbra tovarășului ei de breaslă masculin, și i-a dat o voce puternică și plină de pasiune. Pentru admiratorii lui C.S. Lewis care sunt curioși în privința femeii care a inspirat *Anatomia unei dureri*, această carte oferă o privire convingătoare și fascinantă asupra vieților private a doi oameni foarte remarcabili.

—New York Journal of Books

Surprinși de iubire scoate în evidență căutarea sinceră a credinței într-o lume a neîncrederii. Dacă despre scrierile lui C.S. Lewis am auzit, în această carte, Callahan demistifică povestea poetei Joy Davidman și, făcând asta, ea ne arată puterea unei iubiri mai mărețe. Am fost impresionată de acest roman.

—SARAH MCCOY,
autoarea cărților *Marilla of Green Gables* și *The Baker's Daughter*,
bestselleruri *New York Times* și internaționale

Această redare splendidă și minuțioasă a vieții scriitoarei Joy Davidman m-a emoționat profund. Cumva, Patti Callahan o întruchipează pe Davidman după modul în care își introduce cititorii în mintea și inima flămândă a scriitoarei. Simțim intens strădania lui Davidman de a fi ea însăși într-o vreme (anii 1950) când femeile nu prea aveau multe opțiuni. Ne bucurăm când Davidman reușește să scape dintr-un mariaj distrugător, sfidând convențiile sociale pentru a se bucura din plin de viață. O uimitoare ficțiune biografică.

—LYNN CULLEN,
autoarea bestsellerului *Mrs. Poe*

Această carte este o operă de artă. Inteligentă. Plină de duh și fermecătoare. *Surprinși de iubire* reprezintă o incursiune uimitoare în hățișurile credinței – de la îndoială și descoperire, la marea aventură

de a o pune în practică. Invitația lui Patti Callahan de a descoperi povestea de dragoste dintre Joy și Jack este la fel de sclipitoare precum viețile pe care cei doi le-au trăit. Sunt la fel de fascinată, ca atunci când l-am întâlnit pentru prima dată pe Aslan, ... de aceste personaje pe care le îndrăgesc acum la fel de mult.

—KRISTY CAMBRON,
autoare a cărților *The Ringmaster's Wife* și *The Lost Castle Series*

În *Surprinși de iubire*, Callahan dă la o parte cortina și ne oferă o privire asupra vieții extraordinare a lui Joy Davidman și a iubirii și căsniciei ei cu C.S. Lewis. Cu o proză captivantă, Callahan poartă cititorul de-a lungul oceanului, de la New York la Oxford, în ungherul ascuns al acestei povești tandre de dragoste.

—KATHERINE REAY,
autoarea bestsellerului *Dear Mr. Knightly*

În această memorabilă poveste de dragoste și pasiune, de inteligență sclipitoare și de putere a cuvântului scris, Joy Davidman a venit să-și revendice propria înviere, iar rezultatele sunt uluitoare. Patti Henry a realizat o lucrare literară magică și îndrăzneță: *Surprinși de iubire* vindecă fisurile din învelișul inimilor noastre.

—SIGNE PIKE,
autoare a cărții *The Lost Queen*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CALLAHAN, PATTI

Surprinși de iubire: incredibila poveste de dragoste dintre Joy Davidman și C.S. Lewis: roman / Patti Callahan. — Oradea: Scriptum, 2021

ISBN 978-606-031-082-2

821.111

Joy Davidman, circa anul 1940



Surprinși de **IUBIRE**

*Incredibila poveste de dragoste
dintre Joy Davidman și C.S. Lewis*



PATTI CALLAHAN

ROMAN ISTORIC INSPIRAT DIN FAPTE REALE



Editura Scriptum®
Oradea

Originally published in English under the title
Becoming Mrs. Lewis
by Thomas Nelson, a registered trademark of Thomas Nelson, Inc.,
PO Box 141000, Nashville, TN 37214
© 2018 by Patti Callahan Henry
All Rights Reserved.
Published by arrangement with
Marly Rusoff Literary Agency, USA.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Surprinși de iubire
de Patti Callahan Henry

© 2021 Editura Scriptum®
str. Lăpușului nr. 28, 410264 Oradea — Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.
Prima ediție în limba română.

Acest roman este o ficțiune. Evenimentele, dialogurile, scrisorile și personajele ce apar pe parcursul acestui roman, cu excepția unor figuri istorice bine-cunoscute, sunt produsul imaginației autoarei și trebuie interpretate ca atare. Acolo unde sunt menționate persoane istorice din viața reală, situațiile, evenimentele și dialogurile ce au legătură cu acele persoane sunt fictive și nu intenționează să descrie evenimente reale sau să schimbe natura complet fictivă a scrierii de față. În toate celelalte privințe, orice asemănare cu persoane reale, în viață sau decedate, este o simplă coincidență.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, toate citatele biblice folosite sunt traducerea D. Cornilescu.

Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.

ISBN 978-606-031-082-2

Tiparul executat în U.E.



Lui Joy și Jack, cu multă dragoste



Consolarea basmelor, bucuria finalului fericit
sau, mai corect, eucatastrofa,
neașteptata întorsătură fericită...
este ceva ce basmele pot reda foarte bine.
J. R. R. TOLKIEN, „DESPRE BASME“

PREFAȚA LA EDIȚIA ÎN LIMBA ROMÂNĂ



Cine dintre noi n-a ajuns la un moment dat să îndrăgească scrierile lui C.S. Lewis? Poate că am început cu poveștile din Narnia, Scrisorile lui Zgândărilă și celelalte titluri, rând pe rând. Dar cum a ajuns C.S. Lewis – cunoscut ca Jack – scriitor și profesor reputat să se îndrăgostească atât de mult de poeta și scriitoarea Joy Davidman, care era în căutarea unor răspunsuri la întrebările vieții, nicidecum în căutarea unei povești de iubire. Și totuși, ea a fost femeia care l-a captivat pe C.S. Lewis, femeia pe care Jack a iubit-o îndeajuns de mult ca să o ia de soție și ea a devenit, așa cum el însuși spunea, întreaga lui lume. Cine ar fi zis că una dintre cele mai proeminente figuri ale secolului al XX-lea, creatorul lui Aslan și al Narniei, va ajunge să se căsătorească cu o fostă comunistă evreică din Manhattan?

Născut în Anglia, la 29 noiembrie 1898, C.S. Lewis a devenit un renumit scriitor și cadru universitar britanic, cunoscut pentru apologiile creștine, lucrările de critică și romanele de ficțiune. Deși bunicul din partea mamei lui fusese preot, în tinerețe, Lewis s-a îndepărtat de credința în Dumnezeu. Va deveni credincios în urma lungilor discuții purtate cu prietenul său J.R.R. Tolkien, care îi va fi mentor spiritual pe parcursul întregii vieți.

Joy, pe de altă parte, născută la 18 aprilie 1915, nu a fost o prințesă

PATTI CALLAHAN

care să-și aștepte prințul la palat. Se născuse într-o familie de clasă mijlocie, de origine poloneză-evreiască și ucraineană-evreiască emigrată în America. A primit o educație bună, deși perioada istorică (cea a Marii Depresiuni) nu era una tocmai favorabilă, rezultatul testului IQ a dovedit că avea o inteligență scilicet, avea abilități critice, analitice și muzicale excepționale. A învățat să citească la vârsta de 3 ani, a absolvit liceul la 14 ani și și-a încheiat studiile masterale la Universitatea din Columbia la 19 ani.

Fostă atee, fostă comunistă și evreică convertită, viața lui Joy nu a fost una lipsită de provocări. S-a căsătorit în 1942 cu William Lindsay Gresham, scriitor american, pe care l-a cunoscut în întâlnirile partidului comunist în care amândoi erau membri și care, până la urmă, a convins-o să se retragă din partidul comunist din cauza deziluziilor pe care le-a trăit în timpul războiului civil din Spania împotriva fascismului. În familia lor s-au născut doi fii, dar până la urmă căsătoria lor s-a încheiat din cauza multelor probleme financiare, dar mai ales din cauza infidelității soțului și a deselor lui probleme cauzate de consumul de alcool. Joy Davidson s-a declarat o atee convinsă până în momentul în care a avut o revelație ce a determinat-o să spună: „Pentru prima dată am fost forțată să recunosc că, la urma urmei, nu eu sunt «stăpână pe soarta mea». Toate zidurile mele de apărare, ale aroganței și ale iubirii de sine în spatele cărora m-am ascuns de Dumnezeu – au fost doborâte – și Dumnezeu a pătruns prin toate fisurile în inima mea.“ În ciuda întrebărilor sale, era încrezătoare că ceea ce a trăit a fost real. Avea nevoie de răspunsuri la întrebările ei spirituale și așa a descoperit scrierile lui C.S. Lewis, cărui a ajuns să-i trimită scrisori în speranța unei lămuriri și îndrumări. La urma urmei, el însuși fusese un ateu convertit și un scriitor. Cu siguranță putea să înțeleagă starea ei.

Așa au început cei doi să corespundă de pe laturile opuse ale pământului și au ajuns să construiască o frumoasă prietenie și un respect reciproc și, în mod surprinzător, o relație de dragoste. Niciunul dintre ei nu urmărise asta.

S-au cunoscut personal în anul 1952, iar după divorțul ei din august 1954, relația lor s-a concretizat într-o căsătorie neașteptată, în anul 1956, când el avea 58 de ani, iar ea puțin peste 41 de ani.

SURPRINȘI DE IUBIRE

S-au spus multe bârfe pe seama relației dintre ei, s-au născocit multe povești controversate până în ziua de astăzi, dar dragostea lor nu este un basm. Desele călătorii între Anglia și America, precum și toți acei ani de corespondență, le-au schimbat radical viața amândurora. Nimic nu le mai putea sta în cale, nici măcar amenințarea cu moartea nu putea distruge legătura pe care o împărtășeau. Într-o zi de luni, 23 aprilie 1956, Jack anunță căsătoria civilă cu Joy, femeia cu 16 ani mai tânără decât el. Inițial, Lewis o considerase o căsătorie de conveniență, menită să-i asigure lui Joy și celor doi fii ai ei dreptul legal de a rămâne la Oxford după expirarea permisului de rezidență în Marea Britanie. Dar Joy și-a avut partea ei de contribuție în viața lui Jack. Încurajările și susținerea ei stau îndărătul scrierilor târzii ale lui Lewis: *Meditații la Psalmi* și *Cele patru iubiri*.

Patru ani mai târziu, Joy avea să moară de cancer la vârsta de 45 de ani, avându-l pe Lewis alături. O îngrijise pe toată perioada cât fusese bolnavă și ajunsese să o iubească enorm, așa cum reiese limpede din cartea pe care el avea să o scrie imediat după moartea ei: *Anatomia unei dureri*. Oricât de îndoielnică ar fi fost relația dintre ei la început, Joy a ajuns sufletul-pereche pentru Jack, cea care l-a ajutat să-și păstreze pasiunea și motivația de a scrie. După ce a devenit văduv, Lewis a avut grijă de cei doi fii ai lui Joy, până la moartea lui.

Surprinși de iubire dezvăluie modul în care Joy nu numai că a devenit întreaga lume a lui Lewis, ci și modul în care și-au modelat reciproc viața.

Patti Callahan dezvăluie o poveste tulburătoare, afectivă, despre descoperirea de sine, credința care poate să dărâme zidurile atotsuficienței și modul în care o căsnicie frumoasă s-a născut practic din cenușă. Este o poveste de viață asupra căreia vrei să zăbovești cu multă atenție, iar în inima ta vei ajunge să simți zbaterile femeii care luptă pentru locul ei în lume în anii 1950, chiar dacă își îndeplinește rolurile de soție și mamă. Este o poveste atât de relevantă pentru vremurile în care trăim, una care vorbește despre doi oameni care au reușit să răzbată prin provocările lor către o viață care merită trăită pentru Dumnezeu, al cărei ecou a străbătut de-a lungul istoriei, până în prezent.



PROLOG



„Nu m-ați fi strigat
dacă nu v-aș fi strigat eu pe voi.“
—Aslan, *Jilțul de Argint*, C.S. LEWIS

1926*
Bronx, New York

De la bun început, Marele Leu a fost cel care ne-a adus împreună. Îmi dau seama de acest lucru acum. Fiara blândă și feroce ne-a atras unul înspre celălalt, încet, într-un mod implacabil, în timp, peste un ocean, sfidând întăriturile ce se înălțau îndărătnice în viețile noastre. El nu avea să ne ușureze situația – nu așa procedează el.

Era în vara anului 1926. Fratele meu mai mic, Howie, avea șapte ani, iar eu, unsprezece. Am îngenuncheat lângă patul lui și l-am scuturat ușor de umăr.

— Să mergem, am șoptit eu. Ei dorm acum.

În acea zi, eu venisem acasă cu carnetul de note și, printre lungile coloane de nota zece, se vedea urma de neșters a unui singur 9 imprimat pe hârtia de bumbac.

— Tată. Îl bătușem ușor pe umăr, iar el își mutase privirea de la testele elevilor pe care le corecta cu un stilou roșu în mână. Uite carnetul meu de note.

* Op. cit., ed. Rao, pag.12.

PATTI CALLAHAN

Ochii lui au examinat cu atenție carnetul, iar ochelarii îi stăteau pe nas în stilul strămoșilor săi ucraineni din fotografii. Venise în America pe vremea când era copil, iar în Insula Ellis*, numele lui fusese schimbat din Yosef în Joseph. Acum se îndreptă în scaun cu fața spre mine și își ridică mâna. M-aș fi putut feri; știam ce urmează într-o familie în care însușirea cunoștințelor și realizările reprezentau o prioritate.

Palma lui deschisă a spintecat spațiul dintre noi – spațiul în care așteptam debordând de speranța firavă că el mă va accepta și mă va lauda – și m-a lovit peste obrazul stâng, plesnetul pielii pe piele fiind un sunet pe care îl știam prea bine. Fața mi se smuci spre dreapta. Usturimea dura ca întotdeauna, îndeajuns de mult încât să suport și reproșul sever care urma după lovitură:

— Nu există loc pentru muncă de mântuială în familia asta.

Nu, nu exista loc pentru așa ceva *deloc*. Aveam unsprezece ani și eram deja în clasa a zecea la liceu. Trebuia să mă străduiesc mai mult, să fiu mai bună și să suport toată rușinea până când găseam o modalitate de a reuși și de a-mi dovedi valoarea.

Dar noaptea, eu și Howie aveam secretele noastre. În întunericul camerei, el s-a ridicat în picioare, iar adidașii lui mici s-au încurcat în cearșafuri. El îmi zâmbi.

— M-am încălțat deja. Sunt gata.

M-am abținut să nu râd și l-am luat de mână. Am rămas nemișcați și ne-am ciulit urechile să prindem orice zgomot, dar n-am auzit nimic decât sunetul respirației noastre.

— Hai să mergem, am spus eu, iar el și-a pus mânuța în mâna mea: semn de încredere.

Am ieșit pe furiș din clădirea placată cu gresie brun-roșcată și am nimerit pe străzile goale din Bronx, unde mirosea înțepător a gunoi umed la fel ca în metrou. Trotuarele arătau ca niște râuri întunecate, felinarele ca niște luni mici, iar clădirile impunătoare ne apărau de lumea din jur. Orașul era tăcut și înșelător de neprimejdios la miezul

* Insula Ellis, aflată la gura de vărsare a râului Hudson, a fost între 1892 și 1954 simbolul imigrației americane, punctul de sosire pentru mai bine de 12 milioane de oameni. Astăzi, descendenții lor reprezintă peste 40% din populația SUA [n.trad.].

SURPRINȘI DE IUBIRE

noptii. Eu și Howie porniserăm în căutarea altor animale ținute în cuști și obligate să se poarte civilizată într-o lume pe care nu o înțelegeau: locuitorii Grădinii Zoologice din Bronx.

În câteva minute, am ajuns la poarta Fordham Road și ne-am oprit, așa cum făceam întotdeauna, ca să ne uităm în tăcere la Fântâna Rockefeller – trei șiruri de copii sculptați în marmură, șezând în niște scoici rezemate pe brațele întinse sau capetele robuste ale unor sirene, și un șarpe uriaș încolăcit pe stâlpul din mijloc, cu gura deschisă gata să devoreze. Apa cădea cu zgomot, ca o ploaie, înăbușind sunetul pașilor și al șoaptelor noastre. Am ajuns în dreptul micii spărturi din cealaltă parte a gardului și ne-am strecurat prin ea.

Noi prețuiam vizitele noastre secrete la grădina zoologică în miez de noapte – colivia papagalilor cu creaturile multicolore înăuntru, hipopotamul Petru cel Mare, o vulpe zburătoare, cușca reptilelor colcăind de creaturi pe cât de neobișnuite, pe atât de înfricoșătoare. Ieșitul pe furiș era pentru noi atât o răsplată, fiindcă înduram viața de familie, cât și o răzvrătire tainică. Râul Bronx curgea chiar prin mijlocul grădinii zoologice, apele sale întunecate și șerpuitoare părănd o altă viețuitoare, care se strecura de afară și împărțea suprafața în două, ca mai apoi să scape și să iasă, apa cunoscându-și bine cursul.

Și apoi mai era bârlogul leilor, o zonă întunecată și îngrădită. Locul mă atrăgea de parcă acele fiare îmi aparțineau sau eu le aparțineam lor.

— Sultan. Vocea mi se auzi clar în noapte. Boudin Maid.

Cei doi lei berberi* porniră agale spre noi, călcând cu labele lor mari țărâna, iar mușchii periculoși li se unduiau sub blană pe măsură ce se apropiau de zăbrelele cuștii. Se mișcau plini de grație, de parcă ar fi ajuns să-și înțeleagă și să-și accepte soarta cu o demnitate răsunătoare. Coamele lor erau stufoase și încălcite ca o pădure. M-am pierdut în

* Leul berber este înrudit cu leul african și face parte din cea mai rară rasă de mamifere din lume. În prezent, toate exemplarele de lei berberi se găsesc doar în captivitate. Leii berberi trăiau cu precădere în Munții Atlas, în Egipt, dar au dispărut din sălbăticie în urma răspândirii armelor de foc și a recompenselor primite pentru împușcarea lor, ultimul exemplar liber fiind împușcat în 1927 [n.trad.].

PATTI CALLAHAN

universul nesfârșit al ochilor lor mari, chihlimbarii, în timp ce ei mă lăsară, chiar mă invitară să-mi strecor mâinile printre zăbrelele de fier și să-mi afund degetele în blana lor. Fuseseră mult prea îmblânziți pentru natura lor sălbatică și m-am simțit înrudită cu ei într-un fel care mi-a făcut pieptul să zvâcnească.

Leii mă răsfățară întorcându-mi privirea, greutatea lor caldă apăsându-mi palma, și am știut că captivitatea le-a frânt sufletele.

— Îmi pare rău, le șopteam de fiecare dată. Am fost creați să fim liberi.



PARTEA ÎNTÂI AMERICA

„Ca să învingi întunericul din lume,
trebuie mai întâi să învingi întunericul din tine.“
— Aslan, *Călătorie pe mare cu Zori-de-Zi*, C.S. LEWIS

* Citatul n-a fost preluat din carte, ci probabil din versiunea ecranizată a cărții; practic nu C.S. Lewis este autorul acestei afirmații [n.ed.].



CAPITOLUL 1



„Să încep din nou, chiar trebuie să încep din nou,
Eu, care am început atâtea iubiri arzătoare?“
—*Sonetul I*, JOY DAVIDMAN

1946

Ossining, New York

Există nenumărate moduri de a te îndrăgosti, iar eu îmi începusem poveștile de dragoste destinate eșecului într-o varietate de feluri. De data asta, prin căsătorie.

Lumea se schimbă într-o clipă. Văd mereu și mereu cum oamenii își făuresc zilele crezând că le știu pe toate, că sunt la adăpostul unei vieți lipsite de primejdii. Și totuși, nu ai cum să le știi pe toate în viață și nici n-ai cum să te aperi de tragediile inimii. Ar fi trebuit să știu lucrul acesta până acum, ar fi trebuit să fiu pregătită.

— Joy. Vocea lui Bill de la celălalt capăt al telefonului tremura atât de tare, încât credeam că avusese un accident de mașină sau poate ceva mai rău. Îmi pierd din nou controlul și nu știu ce să fac. Nu știu unde să mă duc.

— Bill. Am strâns telefonul negru din plastic între ureche și umăr, iar firul gros se bălăbănea, în timp ce eu îl legănam la piept pe băiețelul nostru nou-născut, Douglas. Respiră adânc. Ești în regulă. E pur și simplu vechea frică. Nu mai ești în război. Ești în siguranță.

— Nu sunt bine, Joy. Nu mai suport chestia asta.